

Total Kiinteistöpalvelut Oy
PI 424
40101 Jyväskylä
2480383-6

TOTAL KIINTEISTÖPALVELUT OY
TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

1.1. – 31.12.2016

TOTAL
Kiinteistöpalvelut

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAKERTOMUS	
Toimintakertomus	2
TILINPÄÄTÖS	
Tuloslaskelma	5
Tase	6
Rahoituslaskelma	7
Liitetiedot	8
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	13
Luettelo kirjanpidosta ja kirjanpito- aineiston lajeista	14
TILINTARKASTUSKERTOMUS	15

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2016

Yleistä

Total Kiinteistöpalvelut Oy:n omistaa 100 %:sti Jyväskylän kaupunki ja yhtiö kuuluu Jyväskylän kaupunkikonserniin.

Yhtiön toimialana on tuottaa itse tai tytäryhtiöidensä välityksellä kiinteistö- ja toimitilapalveluita, logistiikkapalveluita sekä vartiointi- ja turvapalveluita. Lisäksi yhtiö tuottaa tilaajien ydinliiketoimintaan liittyviä palveluita ja harjoittaa henkilöstövuokrausta sekä kiinteistöalan konsultointia. Yhtiö voi omistaa, hallita ja myydä tontteja, kiinteistöjä, liike- ja huoltotiloja sekä osakkeita ja arvopapereita.

Yhtiön johto ja hallinto toimii osoitteessa Kuormaajantie 26. Toimisto- ja kuljetuspalveluiden varasto- ja toimistotilat on Laukaantie 4, Grafilassa. Turvapalveluiden valvomo sijaitsee Hannikaisenkatu 20, Matkakeskuksen kiinteistössä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiössä käytiin taloudellisiin ja tuotannollisiin syihin perustuvat koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sekä erikseen turvan vastuualuetta koskevat neuvottelut. Neuvottelujen tuloksena toteutettiin toimihenkilöiden lomautuksia sekä henkilöstöä koskevia työaikajärjestelyjä.

Samanaikaisesti yhtiössä toteutettiin myös muita tuotantotoiminnan järjestelyitä joilla tehostettiin toimintaa ja saatiin huomattavia säästöjä aikaan.

Keväällä allekirjoitetun paikallisen sopimuksen mukaan lomarahaa maksettiin kesäkuussa 50 % työehtosopimuksen mukaisesta ja vastaava optio lomarahan puolittamiseksi on käytössä myös vuoden 2017 lomarahaa maksettaessa.

Tilikauden liikevaihto oli 8.533.313,10 € ja liikevoittoa kirjattiin 86.639,63 €.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 1.1 - 31.12.2017 on noin 8.500.000 €. Tilikauden liikevoittotavoite on 100.000 €.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Yhtiössä jatketaan edelleen kehitystoimenpiteitä joilla tehostetaan toimintaa ja alennetaan kiinteitä kustannuksia.

Esimiestyön kehittämiseen kiinnitetään erityisesti huomiota ja tuotantohenkilöstön määrää tullaan tarkastamaan olemassa olevaa tilauskantaa vastaavaksi.

Yhtiössä on suunnitelmallisesti päivitetty vastuualueiden palvelukonsepteja mm. valvomon auditointi, arvokuljetuksen ja piirivartiointin ulkoistaminen. Varastointi- ja

logistiikkapalveluiden toimintaa tullaan tarkastelemaan ja kehittämään kustannus- ja tehokkuusnäkökohdat huomioiden.

Laatujärjestelmän kehitystyötä jatketaan edelleen tavoitteena auditoitu laatujärjestelmä.

Yhtiö toteuttaa kaikessa toiminnassaan kaupunkikonsernissa hyväksytyä resurssiviisautajattelua.

Toiminnan riskit

Strategiset

Yhtiö toimii avoimilla ja kilpailluilla markkinoilla. Tunnistetut riskit ovat pääosin liiketoimintariskejä joihin varaudutaan riskienhallintasuunnitelmalla.

Operatiiviset

Muuttuva liiketoimintaympäristö edellyttää jatkuvaa osaamisen hallintaa ja sen kehittämistä. Riskiä hallitaan hyvällä henkilöstöjohtamisella ja henkilöstöpolitiikalla sekä yhtiön tarjoamalla koulutus- ja kehitysmahdollisuuksilla.

Työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan hyvillä työterveyspalveluilla. Vuonna 2016 toteutettujen toimenpiteiden ansiosta sairauspoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi.

Tuotantotoiminnan riskit on vakuutettu vahinkovakuutusyhtiössä.

Tunnusluvut

Talouden tunnusluvut

	<u>v. 2016</u>	<u>v. 2015</u>
Liikevaihto	8.533.313 €	10.906.287 €
Liikevoitto / - tappio	86.639 €	142.935 €
Liikevoitto / - tappio %:a liikevaihdosta	1,0 %	1,3 %
Oman pääoman tuotto-%	33,5 %	69,2 %
Omavaraisuusaste -%	100,0 %	100,0 %

(laskentakaava: oma pääoma / lainakanta * 100)

Henkilöstön tunnusluvut

	<u>v. 2016</u>	<u>v. 2015</u>
Henkilömäärä	227 henk	247 henk
Palkat ja palkkiot	5.156.528 €	6.538.697 €

Hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen, palkkioiden ja luontaissetujen yhteismäärä päättyneellä tilikaudella oli 136.745,41 €.

Toimitusjohtajalle maksettu tulospalkkio sisältyy maksettuihin palkkioihin.

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle että tilikauden voitto kirjataan ”Tilikausien voitto/tappio”-tilille.

Yhtiön osakkeet

Yhtiön osakepääoma on 100.000 € ja se jakautuu 10 samanlaiseseen osakkeeseen.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Yhtiön ylin päättävä elin on yhtiökokous.
Yhtiökokouksia on pidetty yhden kerran.

Yhtiön hallinnosta ja toiminnan järjestämisestä vastaa hallitus.
Hallitus kokoontui 14 kertaa.

Hallituksen kokoonpano
Kimmo Ojala, puheenjohtaja
Pentti Niekka, varapuheenjohtaja
Anne Hujala
Mervi Hovikoski
Sari Makkonen
Jukka Järviniemi
Markku Sveins

Yhtiön toimitusjohtaja on Ismo Kukkonen.

Yhtiön johtamisjärjestelmään kuuluu johtoryhmä, jossa on 8 jäsentä. Johtoryhmän tehtävänä on tukea toimitusjohtajaa päätöksenteossa.
Jäsenet valmistelevat vastuualueitaan koskevat johtoryhmässä käsiteltävät ja päätettävät asiat. Johtoryhmä kokoontui 9 kertaa.

Johtoryhmän jäsenet ja vastuut;

Ismo Kukkonen	toimitusjohtaja ja puheenjohtaja
Sari Arikkala	palvelujohtaja
Jonne Fagerholm	palvelupäällikkö
Heljä Kastelin	asiakkuuspäällikkö
Kalervo Nieminen	talouspäällikkö
Tarja Nöjd	palvelupäällikkö
Janne Särkioja	työsuojelupäällikkö
Markku Sveins	henkilöstön edustaja

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHTT Jarmo Lohi.

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
LIKEVAIHTO	8 533 313,10		10 906 287,10	
Liiketoiminnan muut tuotot	12 111,92		58 293,67	
Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	283 761,02		541 730,47	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	27 161,86		111 181,88	
Ulkopuoliset palvelut	613 364,40	-924 287,28	932 335,54	-1 585 247,89
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	5 156 527,93		6 538 697,55	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	931 170,75		1 111 242,36	
Muut henkilösivukulut	<u>243 972,21</u>	-6 331 670,89	<u>199 952,37</u>	-7 849 892,28
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-90 606,31		-126 825,22
Liiketoiminnan muut kulut		-1 112 220,91		-1 259 680,71
LIKEVOITTO/-TAPPIO	86 639,63		142 934,67	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 582,62		983,69	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	<u>-635,49</u>	947,13	<u>-2 272,02</u>	-1 288,33
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	87 586,76		141 646,34	
Tuloverot		-15 350,62		-12 511,11
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	72 236,14		129 135,23	

Total Kiinteistöpalvelut Oy

Tase

	31.12.2016		31.12.2015	
Vastaavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	0,00		1 082,35	
Atk-ohjelmat	1 921,97		3 865,20	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	1 921,97	185,52	5 133,07
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	199 335,32	199 335,32	210 616,10	210 616,10
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		201 257,29		215 749,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet/tavarat	95 414,89	95 414,89	122 576,75	122 576,75
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	9 280,40	9 280,40	9 280,40	9 280,40
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	389 780,67		589 777,51	
Konsernitilisaamiset	963 845,78		1 230 958,07	
Siirtosaamiset	123 668,06	1 477 294,51	106 584,55	1 927 320,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 581 989,80		2 059 177,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 783 247,09		2 274 926,45

Tase

	31.12.2016		31.12.2015	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		100 000,00		100 000,00
Edellisten tilikausien voitto/tappio		43 351,93		-42 431,30
Tilikauden voitto/tappio		72 236,14		129 135,23
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		215 588,07		186 703,93
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	343 461,68		423 243,82	
Muut velat	359 338,06		484 313,04	
Siirtovelat	864 859,28		1 180 665,66	
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHT.		1 567 659,02		2 088 222,52
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 567 659,02		2 088 222,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 783 247,09		2 274 926,45

Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	87 586,76	141 646,34
Oikaisut liikevoittoon:		
Suunnitelman mukaiset poistot	90 606,31	126 825,22
Rahoitustuotot ja -kulut	947,13	-1 288,33
Poistoeron oikaisu	0,00	-591,20
Käyttöpääoman muutos	-310 488,31	-214 250,41
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys/vähennys	182 913,33	-98 281,23
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	27 161,86	111 181,88
Lyhytaikaisten velkojen lisäys/vähennys	-520 563,50	-227 151,06
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-222 901,55	-72 604,07
Maksetut ja saadut korot ja maksut muista liiketoiminnan kuluista	-947,13	1 288,33
Maksetut välittömät verot	-15 350,62	-12 511,11
Liiketoiminnan rahavirta	-147 645,86	41 118,84
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-92 013,54	-58 373,94
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	15 899,11	41 977,71
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,00	-9 280,40
Investointien rahavirta	-76 114,43	-25 676,63
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot	-43 352,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	-43 352,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	-267 112,29	15 442,21
Rahavarat tilikauden alussa	1 230 958,07	1 215 515,86
Rahavarat tilikauden lopussa	963 845,78	1 230 958,07
	-267 112,29	15 442,21

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tuloslaskelmassa lomapalkkojen jaksotus-tili on esitetty vuonna 2016 Palkkojen ja palkkioiden ryhmässä. Vuonna 2015 se on ollut Muissa henkilösivukuluissa.

Rahoituslaskelman esittämistapaa on muutettu. Vuoden 2015 tiedot on esitetty vertailukelpoisesti vuoden 2016 tietojen kanssa.

Olennaiset aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden oikaisut

Yhtiön varhe-maksujen oikaisu vuosilta 2012-2015, yhteensä 49 712 euroa, on kirjattu tulosvaikutteisesti vuodelle 2016. Oikaisu pienentää yhtiön eläkekuluja vuonna 2016.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina tai menojäännöspoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat

Kehittämismenot	4 vuotta, tasapoisto
Uusiasiakkuusprojekti	5 vuotta, tasapoisto
Atk-ohjelmistot	4 vuotta, tasapoisto
Koneet ja kalusto, autokalusto	25 % menojäännöspoisto
Tuotantokalusto	3 vuotta, tasapoisto
Siivouskoneet	4 vuotta, tasapoisto
Muu tuotannon kalusto	4 vuotta, tasapoisto
Atk-kalusto	3 vuotta, tasapoisto
Toimitilojen kalusto	4 vuotta, tasapoisto

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Tuloslaskelman liitetiedot

LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN

	2016	2015
Kiinteistöpalvelut	7 593 592,09	9 115 579,61
Muut	939 721,01	1 790 707,49
	<u>8 533 313,10</u>	<u>10 906 287,10</u>

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

	2016	2015
Työntekijät	213	231
Toimihenkilöt	14	16

Toimitusjohtajan ja hallitusten jäsenten palkat, palkkiot ja luontaisedut

2016	2015
136 745,41	127 366,00

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	4 137,83	3 394,25
Yhteensä	4 137,83	3 394,25

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2016	2015
Toimistopalvelut	78 146,00	87 788,00
Atk-palvelut	60 489,00	75 503,00
Asiantuntijapalvelut	10 424,00	12 563,00
Posti- ja telepalvelut	55 545,00	78 535,00
Kalustohankinnat/pienhankinnat	10 684,00	12 651,00
Markkinointi	26 202,00	60 397,00
Vakuutukset	25 538,00	26 424,00
Koneiden ja laitteiden kunnossapito	100 808,00	108 411,00
Koneiden ja laitteiden vuokrat	162 583,00	124 475,00
Poltto- ja voiteluaineet	84 787,00	90 521,00
Sosiaali- ja terveystilipalvelut	33 106,00	35 501,00
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	9 255,00	11 809,00
Oman auton käyttökorvaukset	49 863,00	53 732,00
Toimitilavuokrat	307 059,00	343 422,00
Muut kulut	97 732,00	137 949,00
Yhteensä	<u>1 112 221,00</u>	<u>1 259 681,00</u>

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT***Pysyvien vastaavien erittely***

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet	
	Kehittämismenot	Atk-ohjelmat	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	58 171,86	9 826,74	63 373,32	131 371,92	686 476,75	686 476,75
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	92 013,54	92 013,54
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	-15 899,11	-15 899,11
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2016	58 171,86	9 826,74	63 373,32	131 371,92	762 591,18	762 591,18
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-57 089,51	-5 961,54	-63 187,80	-126 238,85	-475 860,65	-475 860,65
Tilikauden poisto	-1 082,35	-1 943,23	-185,52	-3 211,10	-87 395,21	-87 395,21
Kertyneet poistot 31.12.	-58 171,86	-7 904,77	-63 373,32	-129 449,95	-563 255,86	-563 255,86
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,00	1 921,97	0,00	1 921,97	199 335,32	199 335,32
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	1 082,35	3 865,20	185,52	5 133,07	210 616,10	210 616,10

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT***Oman pääoman muutosten erittely***

	2016	2015
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	100 000,00	100 000,00
Osakepääoma 31.12.	100 000,00	100 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	100 000,00	100 000,00
Vapaa oma pääoma		
Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta 1.1.	86 703,93	-42 431,30
Osingonjako	-43 352,00	0,00
Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta 31.12.	43 351,93	-42 431,30
Tilikauden voitto/tappio	72 236,14	129 135,23
Vapaa oma pääoma yhteensä	115 588,07	86 703,93
Oma pääoma yhteensä 31.12.	215 588,07	186 703,93

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta

Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta 31.12.	43 351,93	-42 431,30
Tilikauden voitto/tappio	72 236,14	129 135,23
Yhteensä	115 588,07	86 703,93

VAKUudet, VASTUUSITOUmUKSET JA TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT***Vakuudet ja vastuusitoumukset***

Leasingsopimuksista maksettavat määrät	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	93 210,69	52 358,88
Myöhemmin maksettavat	176 524,23	75 572,24
Yhteensä	269 734,92	127 931,12

Leasingsopimusten pääasialliset ehdot:
Kone- ja autokalusto rahoitusleasingilla
Toimiston kalusto rahoitusleasingilla

Konsernia koskevat liitetiedot

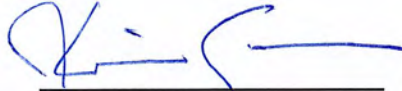
Total Kiinteistöpalvelut Oy kuuluu Jyväskylän kaupunkikonserniin (omistusosuus 100 %).
Jyväskylän kaupunkikonsernin emoyhtiö on Jyväskylän kaupunki, kotipaikka Jyväskylä.
Jyväskylän kaupunkikonsernin konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Jyväskylän kaupungin Talouskeskus-liikelaitoksessa osoitteessa Heikinkatu 3 B, 40100 Jyväskylä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Jyväskylässä 6.3.2017

Ismo Kukkonen
Toimitusjohtaja

Kimmo Ojala
Hallituksen puheenjohtaja

Pentti Niekka
Hallituksen varapuheenjohtaja

Anne Hujala
Hallituksen jäsen

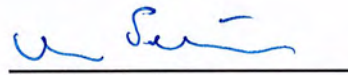
Mervi Hovikoski
Hallituksen jäsen

Sari Makkonen
Hallituksen jäsen

Jukka Järviemi
Hallituksen jäsen

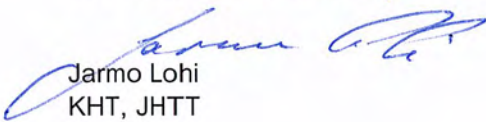
Markku Sveins
Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 14.3 2017

Erinpaatelis
BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Lohi
KHT, JHTT

Luettelo kirjanpidosta ja kirjanpitoaineiston lajeista

Pääkirja		sähköinen
Päiväkirja		sähköinen
	Tositelaji	
Käyttöomaisuuskirjaukset	AA	sähköinen
Poistokirjaukset	AF	sähköinen
Tito/KSOP/Total Kiinteistöpalvelu Oy	B3	sähköinen
Asiakkaat/hyvitys	DG	sähköinen
Asiakkaat/hyvitys manuaalinen	DH	sähköinen
Luottotappiotilitys	DL	sähköinen
Perintätoimiston rahatilitys	DP	sähköinen
Asiakkaat/tasaus	DT	sähköinen
Myyntisuoritukset/automaattikirjaus	DV	sähköinen
Myyntisuoritukset/manuaalikirjaus	DZ	sähköinen
Toimittajat/matkustajat	KM	sähköinen
Toimittajat/lasku Basware	KR	sähköinen
Toimittajat/ulkomaan maksu	KU	sähköinen
Toimittajat/maksu	KZ	sähköinen
Palkkaliittymä	PA	sähköinen
Peruutustosite	PE	sähköinen
Laskun siirto	RV	sähköinen
Muistiotositteet	SA	sähköinen
Pääkirjatil. tasaus	ST	sähköinen
Varastokirjaukset	WA, WE,WL	sähköinen
Ostoreskontraerittelyt		sähköinen
Myyntireskontraerittelyt		sähköinen
Varastokirjanpidon erittelyt		sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpidon erittelyt		sähköinen

Sähköisessä muodossa KTM:n päätöksen 47/1998 mukaisesti arkistoitava kirjanpitoaineisto on tallennettuna yhtiön kirjanpitoa hoitavan Jyväskylän kaupungin Talouskeskus-liikelaitoksen palvelimella, joka sijaitsee Jyväskylässä.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Total Kiinteistöpalvelut Oy:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Total Kiinteistöpalvelut Oy:n (y-tunnus 2480383-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

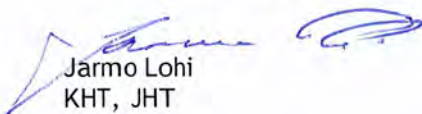
Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Jyväskylässä 14. maaliskuuta 2017

Finnpartners BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Lohi
KHT, JHT